

Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 22. april 2009

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v.
(Tilsynet med undervisningen m.v. og optagelse i dagtilbud af børn på mindst 2 år og 6 måneder
m.v.)

[af undervisningsministeren (Bertel Haarder)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget, herunder 1 om deling af lovforslaget. Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres og Enhedslistens medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1 om deling, der er tiltrådt af det øvrige udvalg. Undervisningsministeren har stillet ændringsforslag nr. 2.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 26. februar 2009 og var til 1. behandling den 12. marts 2009. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Uddannelsesudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og undervisningsministeren sendte den 9. februar 2009 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 187. Den 26. februar 2009 sendte undervisningsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 6 spørgsmål til undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. 1 af udvalgets spørgsmål og undervisningsministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (V, DF, KF og LA) indstiller de under A og B nævnte lovforslag til *vedtagelse* med det til lovforslag A under nr. 2 stillede ændringsforslag.

Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti har noteret, at et mindretal bestående af Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Enhedslisten ikke har ønsket at imødekomme en række ønsker fra forældre og de frie skoler. Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti har på den baggrund indvilliget i at dele lovforslaget i 2 lovforslag.

Regeringspartierne og Dansk Folkeparti har noteret, at på baggrund af et ønske fra de frie og private skoler i Danmark nedsatte Undervisningsministeriet en arbejdsgruppe, som kunne drøfte en ny

model for tilsynet med undervisningen på de frie og private skoler. Formålet var at gennemgå de eksisterende regler for at undersøge, om tilsynet med skolernes undervisning kunne foregå på en mere enkel måde, uden at tilsynets kvalitet og effektivitet forringedes.

Lovforslaget indebærer bl.a., at forældrekredeksens tilsyn med skolens almindelige virksomhed videreføres. Det eksisterende decentrale tilsyn med skolen styrkes via en certificering af den tilsynsførende. En tilsynsførende skal som hidtil have sådanne faglige og pædagogiske forudsætninger, at den pågældende er i stand til at varetage et tilsyn med undervisningen på grundskoleniveau og skal beherske dansk i skrift og tale. Skolen kan også foretage selvevalueringer efter en evalueringsmodel, der er godkendt af undervisningsministeren.

Faglige test forventes i videst muligt omfang inddraget i statens vurdering af undervisningens kvalitet på den enkelte skole.

Grundlæggende mener Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti, det er et fornuftigt lovforslag. Det har været et ønske fra de frie og private skoler. Det er væsentligt for V, DF og KF at understrege, at det nære tilsyn med skolen fortsat skal ligge hos forældrekredeksens. Undervisningsministeriet skal naturligvis gribe ind, såfremt det er påkrævet.

Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti har med tilfredshed noteret undervisningsministerens svar på spørgsmål 5 til Uddannelsesudvalget.

Det foreslås også, at de frie og private skoler skal kunne varetage opgaver som privatinstitutioner eller private dagpasninger for børn, der er mindst 2 år og 6 måneder, hvilket er 6 måneder tidligere end i dag. Baggrunden for dette er ikke at tilskynde til, at børn kommer tidligere i børnehaven. Dette ønsker V, DF og KF at understrege.

Problemet, der søges løst med forslaget er, at forældre i nogle kommuner står i den situation, at kommunen tidligt udskriver barnet fra vuggestuen, med det resultat, at de forældre, der gerne vil benytte sig af de børnehavetilbud, der er i forbindelse med de frie skoler, ikke kan få tilskud til, at barnet kan komme i den ønskede børnehaven, før barnet er 3 år gammelt. Det vil sige, at forældrene er tvunget til enten at lade deres barn gå derhjemme i nogle måneder eller at tage imod et kommunalt børnehavetilbud, hvorefter de så skal flytte barnet til det private pasningstilbud, når det fylder 3 år. Der er altså tale om en håndsrekning til forældrene.

Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti mener, at denne del af forslaget er væsentlig for de forældre og ikke mindst for børnene. Vilkkårene på arbejdsmarkedet er sådan, at de færreste forældre har mulighed for at tage 3 eller 6 måneders orlov, og det betyder, at vilkkårene for børnene risikerer at blive, at de enten ikke kommer i det pasningstilbud, forældrene finder mest egnet til dem, eller at de simpelthen må flyttes en ekstra gang med måske 4 måneders mellemrum. Derfor støtter V, DF og KF den del af lovforslaget, der sikrer, at de frie og private skoler kan varetage opgaver som privatinstitutioner eller private dagpasninger for børn, der er mindst 2 år og 6 måneder.

Det foreslås ligeledes, at særlige tilskud til ekstraudgifter i forbindelse med undervisning af svært handicappede elever også skal kunne anvendes til betaling af pædagogisk medhjælp.

Et *mindretal* i udvalget (S, SF, RV og EL) indstiller det under A nævnte lovforslag til *vedtagelse* med det under nr. 2 stillede ændringsforslag. Mindretallet *indstiller* det under B nævnte lovforslag til *forkastelse* ved 3. behandling.

Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Enhedslisten støtter de frie skolers bestræbelser på at forenkle tilsynet med de frie skoler. Mindretallet noterer sig, at staten skal certificere de frie skolers tilsynsførende. Alternativt kan skolerne foretage en selvevaluering. I så

fald skal staten ved undervisningsministeren godkende modellen for selvevaluering. Desuden forventer staten, at de frie skoler bruger faglige test til statens vurdering af undervisningens kvalitet.

Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Enhedslisten indstiller det under B nævnte lovforslag til forkastelse, da mindretallet finder det uacceptabelt, at kommuner rykker vuggestuebørn under tre år i børnehave til en lavere normering. Her har forældre åbenbart ikke en valgmulighed. Baggrunden er, at kommunerne har vanskeligt ved at leve op til pasningsgarantien under de givne økonomiske vilkår. Men ved Folketingets godkendelse af private børnehavers optagelse af børn under tre år accepterer Folketingets flertal denne nye norm for børnepasning og giver derved kommunerne en ny besparelsesmulighed, som ikke tilgodeser børns behov.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurinn og Sambandsflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *et mindretal* (S, SF, RV og EL), tiltrådt af *et flertal* (V, DF, KF og LA):

a

Ændringsforslag om deling af lovforslaget

1) Lovforslaget deles i to lovforslag med følgende titler og indhold:

A. »Forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Tilsynet med undervisningen m.v.)« omfattende § 1, indledningen, nr. 1-8 og 10, og § 2.

B. »Forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Optagelse i dagtilbud af børn på mindst 2 år og 6 måneder)« omfattende § 1, indledningen, nr. 9, og § 2, stk. 1.«

[Forslag om deling af lovforslaget]

b

Ændringsforslag til det under A nævnte lovforslag

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1

2) Før nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 5, *stk.* 8, ændres »§ 9, *stk.* 2« til: »§ 9 a, *stk.* 1.«

[Konsekvensrettelse]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Ændringsforslaget indebærer en deling af lovforslaget, således at den ene del kommer til at omfatte forslaget om ny model for tilsynet med undervisningen på de frie grundskoler og den anden del kommer til at omfatte forslaget om optagelse i dagtilbud af børn på mindst 2 år og 6 måneder.

Til nr. 2

Bestemmelsen justeres som konsekvens af den ved lovforslaget foreslåede nyaffattelse af friskolelovens kapitel 3.

Sophie Løhde (V) Britta Schall Holberg (V) Malou Aamund (V)

Anne-Mette Winther Christiansen (V) Troels Christensen (V) Martin Henriksen (DF) nfm.

Hans Kristian Skibby (DF) Charlotte Dyremose (KF) fmd. Villum Christensen (LA)

Christine Antorini (S) Carsten Hansen (S) Kim Mortensen (S) Niels Christian Nielsen (S)

Pernille Vigsø Bagge (SF) Nanna Westerby (SF) Marianne Jelved (RV)

Johanne Schmidt-Nielsen (EL)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	2
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	2
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	

Oversigt over bilag vedrørende L 144**Bilagsnr. Titel**

1	Høringsnotat og høringsliste, fra undervisningsministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af forslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af forslaget
4	1. udkast til betænkning
5	Ændringsforslag fra undervisningsministeren
6	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 144**Spm.nr. Titel**

1	Spm. om teknisk bistand til et ændringsforslag om deling af lovforslaget, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm., om ministeren kan støtte en deling af lovforslaget, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvor mange kommuner der sender børn i børnehave, når de er 2 år og 6 måneder, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om, hvorvidt en kommune kan pålægge forældre, at deres barn skal stoppe i en vuggestue, når barnet er 2 år og 6 måneder, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm., om ministeren kan bekræfte, at tilsynet med friskoler omfatter, at man skal føre tilsyn med, at skolerne ikke fremmer kulturelle parallelsamfund, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om virkningstidspunktet for bestemmelsen om tilsynsførende, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå

Et af udvalgets spørgsmål til undervisningsministeren og denne svar herpå

Spørgsmål 5 og ministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra DF.

Spørgsmål 5:

Kan ministeren i fortsættelse af 1. behandling bekræfte, at tilsynet med friskoler omfatter, at man skal føre tilsyn med, at skolerne ikke fremmer kulturelle parallelsamfund, der forhindrer indvandre- re og efterkommere i at integrere sig i samfundet?

Svar:

Jeg kan bekræfte, at tilsynet med friskoler omfatter et tilsyn med, at skolerne ikke fremmer kultu- relle parallelsamfund, der forhindrer indvandrere og efterkommere i at integrere sig i samfundet, i den forstand at skolerne efter deres formål og i hele deres virke skal forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem køn- nene, jf. § 1, stk. 2, 4. pkt., i lov om friskoler og private grundskoler m.v.

Efter den foreslåede bestemmelse i lovforslag nr. L 144 til en ny § 9 a, stk. 1, nr. 3, skal de til- synsførende bl.a. varetage tilsynet med, at skolen opfylder kravet i § 1, stk. 2, 4. pkt., i lov om fri- skoler og private grundskoler m.v. Ligeledes er kravet omfattet af Undervisningsministeriets over- ordnede tilsyn, jf. forslaget til § 9 f, samt af det skærpede tilsyn, jf. forslaget til § 9 g.